

SSLC EXAMINATION, MARCH - 2022

SANSKRIT

First Language - (Academic & Oriental) Paper I

Time : 1½ Hours

Total Score : 40

छात्राणां कृते सामान्यनिर्देशः -

- निर्दिष्टसमयमतिरिच्य '15' निमेषाः समाश्वाससमयः भवति । समयोऽयं प्रश्नानां परिचयाय, उत्तराणाम् आसूत्रणाय च उपयोक्तव्यः ।
 - विभिन्नाङ्कैः युक्ताः प्रश्नाः विविधभागेषु सूचिताः ।
 - प्रश्नसम्बन्धिनः निर्देशान् सम्यक् पठित्वा उत्तरयत ।
 - उत्तरलेखने अङ्काः समयश्च परिगणनीयाः ।
 - 1 - 24 प्रश्नानां परमावधि '40' अङ्काः एव ।

വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള പൊതുനിർദ്ദേശങ്ങൾ :

- നിർദ്ദിഷ്ട സമയത്തിന് പുറമെ '15' മിനിസ്റ്റർമാരുടെ സമയം ഉണ്ടായിരിയ്ക്കും. ഈ സമയം ചോദ്യങ്ങൾ പരിചയപ്പെടാനും ഉത്തരങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും ഉപയോഗിക്കുക.
 - വ്യത്യസ്ത സ്കോറുകളുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ വിവിധ പാർട്ടുകളിലായാണ് നൽകിയിരിക്കുന്നത്.
 - ചോദ്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി ഉത്തരമെഴുതുക.
 - ഉത്തരമെഴുതുന്നപോൾ സ്കോർ, സമയം എന്നിവ പരിഗണിക്കണം.
 - '1' മുതൽ '24' വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് '40' സ്കോർ ആയിരിയ്ക്കും പരമാവധി ലഭിക്കുക.

PART - I

Score

१ - ९ प्रत्येकं प्रश्नस्य एकैकः अङ्कः ।

- A. 1 - 6 चतुर्णाम् उत्तरं कोष्ठकात् चित्वा लिखत् ।

$$4x1=4$$

1. दशपुत्रसमः कः ?
(कूपः, द्वीपः, वापी, हृदः)
 2. कुटुम्बिनी शङ्कराय किम् अदात् ?
(जलम्, अन्नम्, आमेलकम्, धनम्)

P.T.O.

3. सुखदुःखयोः कर्ता कः ?
(आत्मा, बुद्धिः, मनः, शरीरम्)
4. सङ्गीतविद्यायाः अपरं नाम किम् ?
(वास्तुविद्या, गान्धर्वविद्या, धनुर्विद्या, अक्षविद्या)
5. “स्वराज्यम् अस्माकं जन्माधिकारः” कस्य वचनमिदम् ?
(बालगङ्गाधरतिलकस्य, डाः राधाकृष्णस्य, राजेन्द्रप्रसादस्य, विपिन् चन्द्रपालस्य)
6. सर्वधेनूनां माता का ?
(नन्दिनी, सुरभिः, सुनन्दा, सुनन्दिनी)

B. 7 - 9 कोष्ठकात् समुचितम् उत्तरं चित्वा लिखत -

3x1=3

7. अभिज्ञानशाकुन्तले नायिका कः ?
(प्रियंवदा, गौतमी, अनसूया, शकुन्तला)
8. गिरिप्रभाषणं कस्मिन् ग्रन्थे अन्तर्भवति ?
(क्रिस्तुभागवते, नवभारते, केरलोदये, विशाखविजये)
9. उपमाप्रयोगे प्रसिद्धः महाकविः कः ?
(भारविः, भवभूतिः, कालिदासः, श्रीहर्षः)

PART - II

10 - 12 प्रत्येकं प्रश्नस्य द्वौ अङ्कौ।

A. 10. श्लोकं पठित्वा उचितम् आशयं चित्वा लिखत ।

1x2=2

ईर्ष्याभ्यक्रोधसमन्वितेन
लुब्धेन रुग्दैन्यनिपीडितेन ।
विद्वेषयुक्तेन च सेव्यमानम् ।
अन्नं न सम्यक् परिपाकमेति ॥

(क) व्यायामः आरोग्याय उत्तमः भवति ।
(ख) स्वकर्मफलं स्वशरीरेण अनुभूयते ।
(ग) कोपेन सेव्यमानम् अन्नं न दहते ।

B. 11 - 12 एकस्य उत्तरं लिखत -

Score
1x2=2

11. उदाहरणानुसारं शत्रूशानजन्तरूपाणि विविच्य पट्टिकां लिखत ।

(भाषमाणः, वदन्, चिन्तयन्, ईक्षमाणः)

	शत्रून्तम्	शानजन्तम्
उदा →	वदन्	ईक्षमाणः
	_____	_____

12. उदाहरणानुसारं लिखत ।

उदा → तस्मिन्नेव → तस्मिन् + एव

(क) अस्मिन्नेव → _____ + _____ ?

उदा → मतिः + इयम् → मतिरियम्

(ख) भक्तिः + इयम् → _____ ?

A+ EDUCARE

PART - III

13 - 17 प्रत्येकं प्रश्नस्य त्रयः अङ्काः ।

A. 13 - 16 त्रयाणाम् उत्तरं लिखत ।

3x3=9

13. कोष्ठकात् क्त्वान्त - ल्यबन्त - तुमुन्नन्तपदानि चित्वा लिखत ।

(नीत्वा, द्रष्टुम्, अवलोक्य, श्रुत्वा, निपीय, विजेतुम्)

	क्त्वान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्नन्तम्
उदा →	श्रुत्वा	निपीय	द्रष्टुम्
	_____	_____	_____

14. समानार्थकपदानि चित्वा लिखत ।

(क) अपत्यम् _____

वृक्षः

(ख) द्रुमः _____

वृषभः

(ग) बलीवर्दः _____

पुत्रः

15. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

(चलति, अपतत्, वदतु, पतति, अचलत्, पततु, अवदत्, चलतु, वदति)

	लट्	लङ्	लोट्
उदा →	चलति	अचलत्	चलतु
	वदति	_____	वदतु
	_____	अपतत्	_____

16. उदाहरणानुसारं/निर्देशानुसारं च लिखत ।

उदा → अरोगस्य भावः - आरोग्यम् ।

(क) अलसस्य भावः - _____ ?

उदा → अधिकवत्सला - अधिकं वात्सल्यं यस्याः सा ।

(ख) तुल्यवत्सला - _____ ?

(ग) अधोदत्तवाक्यात् सम्बोधनपदं चित्वा लिखत ।

हे वत्से ! सर्वं भद्रं जायेत ।

A+ EDUCARE

B. 17. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

1x3=3

	वेदाः	वेदाङ्गानि	उपनिषदः
उदा →	अथर्ववेदः	निरूक्तम्	ईशम्
	यजुर्वेदः	_____	कठम्
	_____	छन्दः	_____

(अथर्ववेदः, ईशम्, व्याकरणम्, कठम्, सामवेदः, मुण्डकम्, छन्दः, यजुर्वेदः, निरूक्तम्)

PART - IV

18 - 22 प्रत्येकं प्रश्नस्य चत्वारः अङ्गाः ।

A. 18 - 20 द्वयोः उत्तरं लिखत ।

2x4=8

18. सूचनानुसारं लघूपन्यासं लिखत ।

सूचनाः → दशकूपसमा - सस्यसंरक्षणम् - वृक्षायुर्वेदः - चतुर्था - अव्यक्तपुष्पः - पनसः - व्रीहिः - मधुवाता ।

19. सम्भाषणांशान् पूरयत ।

शङ्करः - नमस्ते अम्ब !

कमला - _____ वत्स ! कस्त्वम् ?

शङ्करः - शङ्करः अहम् ।

कमला - _____ मां स्तुतवान् ।

शङ्करः - कुदुम्बिन्याः दारिद्र्यम् अपनेतुं स्तुतवान् ।

कमला - कुदुम्बिन्याः _____ अपनेतुं वा ?

शङ्करः - आम् अम्ब ! तस्याः कष्टतां नाशयतु ।

कमला - _____ भक्त !

20. सूचनानुसारं जीवनचरितं लिखत ।

नाम - वयलारु रामवर्मा ।

जन्म - 1928 मार्च 25 आलपुषा, चेर्तला ।

पितौरौ - केरलवर्मा, अम्बालिका ।

प्रशस्तिः - कैरलीगानरचयिता, कवि:

पुरस्कारः - 1961 - केरलसाहित्य - अकादमी, 1974 - देशीयचलचित्रगानरचयिता पुरस्कारः ।

मरणम् - 1975 ओक्टोबर 27

B. 21 - 22 एकस्य उत्तरं लिखत ।

1x4=4

21. खण्डकां पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

भारतीयसङ्गीतशास्त्रे प्रामाणिको ग्रन्थो भवति सङ्गीतरत्नाकरम् । शार्ङ्गदेवः एव अस्य रचयिता भवति । अस्मिन् सप्त अध्यायाः सन्ति । प्रथमः स्वराध्यायः अन्तिमः नर्तनाध्यायः च । षट्सु अध्यायेषु सङ्गीतं सङ्गीतोपकरणानि च अधिकृत्य प्रतिपादयति । सप्तमे नर्तनाध्याये नृत्तस्वरूपं वर्णयति ।

(क) अन्तिमे अध्याये किम् वर्णयति ?

(ख) ग्रन्थो भवति इत्यस्य पदच्छेदं लिखत ।

(ग) सङ्गीतरत्नाकरस्य रचयिता कः ?

(घ) प्रथमाध्यायस्य नाम किम् ?

P.T.O.

22. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

उदा →	कर्ता	कृतिः	स्त्रीकथापात्राणि
	भारविः	किरातार्जुनीयम्	द्रौपदी
	कालिदासः	_____	पार्वती
	_____	शिशुपालवधम्	भटपल्नी
	कालिदासः	ख्युवंशम्	_____
	श्रीहर्षः	_____	दमयन्ती

PART - V

A. 23 - 24 एकस्य उत्तरं लिखत ।

1x5=5

23. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत ।

मलयालचलचित्रेषु संस्कृतगानानामपि महत्तरं स्थानम् अस्ति । तेषु प्रसिद्धमस्ति “जानकीजाने” इति संस्कृतगानम् । गानमिदं प्रसिद्धकविना यूसफलिकेच्चेरि महाशयेन विरचितम् । मलयालगानमिव सर्वे जनाः संस्कृतगानमपि स्वीकुर्वन्ति । अनेकानि संस्कृतगानानि अधुनापि चलचित्रेषु श्रूयन्ते ।

24. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत ।

कश्चित् कृषकः बलीवर्दाभ्यां क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत् । एकः वृषभः दुर्बलः आसीत् । सःशीघ्रं गन्तुम् अशक्तः अभवत् । कृषीवलः दुर्बलं वृषभं ताडयति स्म । तथापि सः बलीवर्दः न उत्थितः ।

- ०० -